

Теоретичні основи Soft Skills та Hard Skills

Під час прийому на роботу багато компаній у графі "Вимоги до співробітника" згадують про soft skills, проте далеко не всі кандидати розуміють важливість цих пунктів. За статистикою, 97% керівників вважають "гнучкі" навички не менш пріоритетними, ніж hard skills. Саме їхня відсутність може стати причиною відмови, навіть якщо ви підходите за всіма іншими параметрами і маєте 10-річний досвід. У цьому матеріалі ми розберемося, що таке soft skills, чому вони такі необхідні і як їх прокачати.

Що таке Soft Skills і чому вони важливі?

Для початку давайте розберемося з визначенням поняття. Soft skills — це комплекс загальних, неспецифічних для якоїсь конкретної професії навичок, які допомагають людині швидше адаптуватися в колективі та успішно просуватися кар'єрними сходами. За "м'якими" навичками HR ще на етапі відбору може зрозуміти, наскільки швидко ви віллєтєся в команду і наскільки ефективно будете з нею взаємодіяти. Також soft skills включають вашу реакцію на виникнення неприємних або стресових ситуацій, вміння оперативно вирішувати питання тощо.

Якщо хочете краще розібратися в актуальних інструментах просування — обов'язково прочитайте цю добірку про таргет і фриланс-біржі для новачків.

Чим відрізняються Soft Skills від Hard Skills?

Якщо soft skills - це м'які, гнучкі навички, пов'язані зі спілкуванням з людьми, то hard skills - це навички, пов'язані з компетенцією, які визначають, чи підходите ви на зазначену посаду (наприклад, до hard skills графічного дизайнера належать: вміння створювати векторну і растрову графіку, навички адаптації дизайну під різні формати та майданчики, розуміння основ веб-дизайну і UX/UI).

Якщо "тверді" навички набуваються з часом (у ході професійного зростання, проходження спеціальних курсів тощо), то "м'які" навички — це те, що дано вам від природи. До них можна віднести характеристики і якості особистості. Технічні та персональні навички доповнюють один одного і при прийомі на роботу оцінюються в рівній мірі.

"Тверді" навички визначають майбутнього співробітника як професіонала. До списку хард скілз можна включити знання іноземних мов, володіння мовами програмування, складання звітів. А софт скілз - це про креативність, чесність, критичне мислення, вміння працювати в команді тощо.

Ось порівняльна таблиця, яка наочно демонструє відмінність Soft Skills і Hard Skills:

Основні категорії Soft Skills

Ось важливі Soft Skills для роботи:

Комунікативні навички

Здатність ясно і зрозуміло висловлювати свої думки

Уміння вислухати чужу точку зору

Розуміння невербальних сигналів і комунікації

Навичка аргументації та переконання

Здатність формулювати запити й давати конструктивний зворотний зв'язок

Навичка ведення переговорів

Емоційний інтелект

Навичка управління власними емоціями

Емпатія — усвідомлене співпереживання поточному емоційному стану іншої людини

Стресостійкість і збереження "холодної" голови в умовах невизначеності

Гнучкість у спілкуванні з різними типами людей

Уміння справлятися з критикою та конфліктами

Гнучкість і адаптивність

Готовність швидко адаптуватися до поточних умов

Готовність до навчання та вдосконалення навичок

Відкритість до нових ідей і підходів

Здатність працювати в умовах невизначеності

Швидка зміна стратегій при зміні ситуації

Лідерські та управлінські навички

Уміння оперативно приймати рішення і нести за них відповідальність

Навички роботи в команді

Розвиток довіри в колективі

Навичка розподілу завдань і делегування

Здатність бачити сильні сторони колег і розкривати їхній потенціал

Самоорганізація і продуктивність

Самодисципліна і самоконтроль

Уміння концентруватися

Здатність ефективно управляти своїм часом

Навичка планування і розстановки пріоритетів

Здатність працювати в режимі багатозадачності

Уміння дотримуватися дедлайнів і уникати прокрастинації

Креативність і аналітичне мислення

Гнучкість, винахідливість, а також креативність

Нестандартне мислення

Здатність знаходити оригінальні рішення у складних ситуаціях

Розвиток інтуїції і асоціативного мислення

Навичка швидкого аналізу інформації і виявлення закономірностей

Готовність експериментувати і тестувати гіпотези

Як розвивати Soft Skills у повсякденному житті?

Розвиток Soft Skills – це важливий крок на шляху до успіху. І так, їх можна і потрібно прокачувати, щоб мати конкурентну перевагу. Ось кілька порад, як це робити в повсякденному житті:

Розставте пріоритети. У всіх нас є сильні й слабкі сторони. Спочатку визначте, які софт-скіли у вас на високому рівні, а які потребують доопрацювання. Далі проаналізуйте, які навички необхідні для обраної посади, і насамперед почніть працювати над ними.

Запитайте про зворотний зв'язок. На жаль, ми не завжди бачимо себе з боку, тому не буде зайвим дізнатися у друзів, які “м'які” навички у вас розвинені краще за інші.

Вийдіть із зони комфорту. Наші софт-скіли найяскравіше проявляються у комфортній обстановці. Відповідно, для ефективної роботи над навичками необхідно поставити себе в менш зручне становище. Наприклад, щоб зрозуміти, наскільки добре ви знаходите спільну мову з іншими людьми, спробуйте розпочати розмову з незнайомцем на вулиці. Викликом для інтровертів стане запис на груповий захід або публічний виступ.

Частіше спілкуйтеся. Спілкування – це теж м'яз, хоч і невидимий, і його потрібно періодично тренувати, щоб бачити результати. Чим частіше ви розвиваєте свої комунікативні навички, тим впевненішими стаєте. І навпаки, якщо ви рідко їх використовуєте, вони швидко атрофуються. Як наслідок, спілкування з людьми згодом здаватиметься вам справжнім випробуванням.

Активно слухайте. Говорити – це важливо, але не менш важливо вміти слухати інших. Активне слухання не означає, що ви обов'язково погоджуєтеся з думкою співрозмовника. Навпаки, це спосіб показати, що ви дійсно розумієте і частково приймаєте його точку зору, навіть якщо не згодні.

Найкращі способи прокачки Soft Skills: курси, книги, практика

Прокачка Soft Skills потребує таких дій:

Беріть участь у тренінгах і семінарах. Зворотний зв'язок від менторів і наставників допоможе вам визначити свої сильні та слабкі сторони.

Читайте книги. Є багато спеціалізованої літератури, присвяченої розвитку "м'яких" навичок. Знайдіть теми, які найбільше відповідають вашим запитам, і почніть вивчати.

Практикуйтеся в реальних ситуаціях. Без практики теорія не має сенсу, тому намагайтеся прокачувати свої софт-скіли за будь-якої нагоди: на роботі, на співбесідах, у особистому житті, під час зустрічей із друзями або знайомими.

Беріть участь у командних проєктах. Робота в команді – чудовий спосіб розвивати Soft Skills. Долучайтесь до проєктів, де ви можете взаємодіяти з колегами, вирішувати завдання та досягати спільних цілей.

Хочете навчитися ефективно доносити свої думки в короткому відео? Тоді в пригоді стане добірка курсів із ведення TikTok, Instagram, Facebook та YouTube.

Як Soft Skills допомагають у кар'єрі та бізнесі?

Soft Skills відіграють ключову роль у професійному розвитку, стаючи справжнім каталізатором кар'єрного зростання. Якщо технічні навички дають змогу фахівцеві виконувати конкретні професійні завдання, то "м'які" навички

допомагають робити це максимально ефективно. Наприклад, співробітник із розвиненими комунікативними навичками та емоційним інтелектом здатний не лише якісно виконувати свою роботу, а й вибудовувати продуктивні відносини з колегами, керівництвом і клієнтами.

Особливо яскраво Soft Skills проявляються у кризових і складних ситуаціях. Коли виникають форс-мажорні обставини або потрібно швидко змінити бізнес-процеси, на перший план виходять гнучкість і здатність оперативно ухвалювати рішення. Фахівець, який уміє зберігати спокій, конструктивно спілкуватися і знаходити компроміси, стає безцінним активом для будь-якої компанії, незалежно від сфери діяльності.

Які помилки заважають розвитку Soft Skills?

А тепер розгляньмо помилки, які потенційно можуть перешкоджати вам у розвитку топ Soft Skills для кар'єри:

Ви вивчаєте лише теорію. Так, читати книги й дивитися відео – це, звісно, корисно, але soft skills потрібно прокачувати на практиці. Якщо ви хочете навчитися грамотно вести переговори та нетоксично відстоювати свою думку, недостатньо вивчити бестселери Марка Роудза чи Джима Кемпа – потрібно застосовувати отримані знання в реальних ситуаціях. Простими словами, варто дотримуватися схеми: прочитав – одразу спробував. Тільки так можна досягти поставлених цілей.

Ви не усвідомлюєте значущість “м’яких” навичок. Далеко не всі люди розуміють, наскільки комунікабельність, лідерські якості чи навички оратора можуть допомогти їм у побудові кар'єри. Для них у пріоритеті hard skills, і це велика помилка. Адже рекрутер ще на першому контакті з кандидатом може визначити його проблемні зони й викреслити зі списку претендентів на посаду, навіть якщо за всіма іншими параметрами у нього 100% відповідність.

Відсутність бажання. Ось так просто: нульова мотивація може стати бар'єром між вами та soft skills. Якщо замість того, щоб відвідати місцевий майстер-клас із ораторського мистецтва, ви обираєте перегляд серіалу – це прямий сигнал про те, що у вас відсутнє бажання щось змінювати.

Обмежене мислення. Якщо ви впевнені, що у вас нічого не вийде, то, швидше за все, так і станеться. Щоб досягти успіху, потрібно вийти зі своєї зони комфорту та змінити звичні установки. Навіть якщо зараз ви боїтеся виступати на публіці, через кілька місяців ситуація може кардинально змінитися. Все залежить від

того, наскільки наполегливо ви готові працювати та скільки часу приділятимете розвитку soft skills.

Ви орієнтуєтесь на популярних блогерів. Стежити за чужими успіхами корисно, однак важливо пам'ятати, що популярні інфлюенсери показують лише “верхівку айсберга”. Вони демонструють тільки результат, і питання, як саме вони його досягли, залишається відкритим. Скільки невдалих спроб було? Скільки відмов довелося почути? Скільки годин, днів або років витрачено на відточування навички? Тому завжди варто пам'ятати: за вражаючими результатами стоїть титанічна праця